

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 11 września 2021 r.

ZP-KNPS.431.6.36.2021.MS

Pani
Teresa Gajowczyk
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Obornikach Śląskich

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 20 – 22 lipca 2021 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285), zespół kontrolerów: Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich, zwanym dalej „MGOPS”, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 20 lipca 2021r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2021r.

Jednostką kieruje Pani Teresa Gajowczyk, zatrudniona na stanowisku Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 9 września 2021 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a)
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),

- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie było wniosków/zgłoszeń o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Kierownik Ośrodka nie posiada upoważnienia do wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na podstawie art. 54 ust.11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285). Decyzje w tym zakresie wydaje Burmistrz Obornik Śląskich.

Gmina Oborniki Śląskie w okresie objętym kontrolą nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy). Jednakże w dniu 10.08.2021 r. do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wpłynęło pismo z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich z dnia 6.08.2021 r. informujące o zawarciu POROZUMIENIA O WSPÓŁPRACY nr 1/M/07/2021 w dniu 19 lipca 2021 r. pomiędzy Gminą Oborniki Śląskie, a Fundacją RADUGA w Legnicy, którego przedmiotem jest uregulowanie kwestii możliwości umieszczania osób potrzebujących pomocy, posiadających ostatni stały meldunek na terenie Gminy Oborniki Śląskie, w mieszkaniu treningowym, prowadzonym przez Fundację RADUGA, wraz z załączoną, uwierzytelnioną kserokopią porozumienia.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- realizacji projektów socjalnych (pkt 3a)
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Oborniki Śląskie nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy, dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), gdyż – jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka – w okresie objętym kontrolą nie było wniosków w tym zakresie.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej. Osoby z terenu Gminy Oborniki Śląskie, wymagające umieszczenia w dps, kierowane są do 2 domów pomocy społecznej prowadzonych przez Powiat Trzebnicki (w Obornikach Śląskich oraz w Rościszawicach).

Na terenie Gminy Oborniki Śląskie funkcjonuje od dnia 1.01.2016 r. „Placówka Wsparcia Dziennego w Obornikach Śląskich”, utworzona jako jednostka organizacyjna gminy. Przedmiotem działalności Placówki jest realizacja zadań polegających na objęciu opieką i wychowaniem dziecka w celu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym również zapewnieniu pomocy w nauce, organizacji czasu wolnego, zabawy, zajęć sportowych, warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi zainteresowań.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadanie wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy, polegające na realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6).

Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9)

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Natomiast na terenie gminy funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Obornikach Śląskich, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Trzebnicki. MGOPS w Obornikach Śląskich przyjmuje wnioski, przeprowadza wywiad środowiskowy i kompletuje dokumenty, na podstawie których decyzje kierujące i decyzje o odpłatności za pobyt w placówce wydaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy.

W Gminie Oborniki Śląskie zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, w okresie objętym kontrolą nie było realizowane, jednakże osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne. Ponadto klienci Ośrodka mają możliwość korzystania z nieodpłatnych porad prawnika.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich składał Radzie Miasta coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik oraz Zastępca Kierownika M-GOPS w Obornikach Śląskich spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiadają wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł, a od 30.05.2021 r. w wysokości 400 zł miesięcznie, wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni realizujący pracę socjalną. Dodatek ten nie był wliczany do wynagrodzenia zasadniczego pracowników socjalnych. W aktach personalnych pracowników Ośrodka znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie tego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Oborniki Śląskie zamieszkałą przez 20 287 mieszkańców, w tym 324 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2020 r.). Na dzień 30.06.2021 r. pracą socjalną objętych było 171 osób i rodzin samotnie gospodarujących.

W okresie objętym kontrolą w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich zatrudnionych było 8 pracowników socjalnych do dnia 31.01.2021 r., natomiast na dzień kontroli zatrudnionych było 7 pracowników socjalnych (6 pełnych etatów i 1 pracownik socjalny na $\frac{3}{4}$ etatu tj. łącznie 6,75 etatu).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielenia schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W skontrolowanej sprawie nr 1 (Z.Ł.) przed wydaniem decyzji dotyczącej przyznania tymczasowego schronienia w schronisku nie zawierano ze stroną kontraktu socjalnego.

Zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy, schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielenia pomocy w formie pracy socjalnej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono rozbieżność pomiędzy liczbą zawartych kontraktów socjalnych wykazaną w sprawozdaniu MRPiPS za rok 2020 (1 kontrakt), a rzeczywistą liczbą kontraktów zawartych w tym roku (2 kontrakty).

Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, że dane zawarte w sprawozdaniu nie są spójne ze stanem faktycznym. Sprawozdawczość przekazywana do wojewody powinna być sporządzana w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach winny być wykazywane dane zgodne ze stanem faktycznym (art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy).

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak sporządzenia kontraktu socjalnego przed wydaniem decyzji o przyznaniu tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych.
2. Nierzetelne sporządzenie sprawozdania MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2020 r.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydaje się następujące zalecenia:

1. Wydawać decyzje w zakresie przyznania tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych po sporządzeniu z daną osobą kontraktu socjalnego.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Sprawozdawczość przekazywaną do wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny.

W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawiła
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Obornik Śląskich

2.a/a

KIEROWNICZKA WYDZIAŁU
Kontroli i Monitoringu Produkcji Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt